

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.III.40.092/2020/8.

A felperes:

felperes neve (felperes székhelye.)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Lakos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lakos Tamás ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

Alperes neve (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Bagó-Rónai Ivett ügyvéd (ügyvéd címe1)

Az alperes pernyertessége érdekében beavatkozó:

Alperesi beavatkozó1 (alperesi beavatkozó székhelye)

Az alperesi beavatkozó meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Salfay Noémi ügyvéd (ügyvéd címe2)

A per tárgya:

Kártérítés és sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 4.M.70.002/2020/33.

A fellebbezést benyújtó fél és fellebbezés sorszáma:

A felperes, 4.M.70.002/2020/34.

Csatlakozó fellebbezést benyújtó fél és annak sorszáma:

Az alperes, Mf.III.40.092/2020/3.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes által felperes javára az ott meghatározott késedelmi kamattal fizetendő sérelemdíj összegét 5.000.000,- (Ötmillió) forintba felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 280.000,- (Kettőszázezer-nyolcvan) forintot és ennek 2018. október 15. napjától számított, a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett minden naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal

meg egyező kamatát, továbbá 2021. június hónaptól havonta minden hónap 15. napjáig előre esedékesen 5.000,- (Ötezer) forint háztartási kisegítő költség térítésére szolgáló járadékot.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasító ítéleti rendelkezést helyben hagyja.

Az alperes által külön felhívásra az állam javára fizetendő, le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 301.000,- (Háromszázegyezer) forintra felemeli, míg a felperes helyett az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét 602.000,- (Hatszázkettőezer) forintra leszállítja.

A Kecskeméti Törvényszék Gazdasági Hivatala külön felhívására alperes által fizetendő elsőfokú eljárási költséget 403.529,- (Négyszázháromezer-ötszázhuszonkilenc) forintra felemeli, míg az állam terhén maradó eljárási részköltséget 807.059,- (Nyolcszázhetezer-ötvenkilenc) forintra leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy az adóhatóság külön felhívására fizessen meg 124.800,- (Egyszázhuszonnégyezer-nyolcszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket, míg további 799.310,- (Hétszázkilencvenkilencezer-háromszázötven) forint – felperesi fellebbezéshez kapcsolódó – illeték az állam terhén marad.

Az eljárás során felmerült minden további első- és másodfokú költségeit a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] Az eredetileg felszolgáló szakképesítéssel rendelkező, 1964-ben született felperes rövid időt dolgozott a szakmájában, majd évtizedeken keresztül betanított munkaként helyezkedett el különböző cégeknél, ahol rendszerint minimálbérnek megfelelő jövedelme volt. Az alperesi társaságnál 2015. június 9. napjától állt határozatlan idejű munkaviszonyban, ahol gépkezelő munkakört látott el, az alapbére 920,- forint/óra volt. A munkaköri leírása szerint feladata volt a fémdaraboló és sajtoló gépeken történő munkavégzés, az elvégzett munka dokumentálása, szerszámok és eszközök szakszerű használata. A felek időközben módosították a munkaszerződést akként, hogy a felperes alapbére 2016. január 1. napjától kezdődően bruttó 1.050,- forint/órára módosult.

[2] Az alperesi munkáltatónál a felperes első alkalommal, úgynevezett előzetes munkavédelmi oktatáson vett részt, melyet az új belépő dolgozóknak szerveztek 2015. június 9-én, majd 2016. január 4-én került sor az éves munka-, tűz és környezetvédelmi oktatásra, melyen a felperes részt vett.

[3] A felperes 2016. január 26. napján 5 óra 45 perckor érkezett az alperes alperes telephelyének címe szám alatti telephelyére, ahol 6 órakor kezdte meg a munkavégzést. termelési vezető neve termelési vezető 7 óra 30 perckor arra utasította, hogy a munkát a csarnokba beállított DSO 100T excenter présgépen folytassa tovább, mely gépen vonóhorog dugaljzat egyengetését kellett végezni. A felperes az excenter présgépen korábban még nem végzett munkát, így termelési vezető neve a munkafolyamatot szóban ismertette vele, majd meg is mutatta hogyan kell behelyezni a présgépbe a lemezt, és a két zöld indítógombot hogyan kell egyszerre két kézzel lenyomni. Ezt követően a megmunkált lemezt ki kellett venni a gépből a munkafolyamat végén és a gép mellett elhelyezett kétfakkos láda másik fakkjába betenni, ezeket később tízesével kötegették a csomagolók. A tájékoztatás során nem hangzott el utasítás arra vonatkozóan, hogy a munkadarabot kizárólag csipesz, vagy fogó segítségével kellene behelyezni a préstérbe.

[4] A felperes az elmondottak szerint megkezdte a munkát, a munkadarabokat munkakesztyűben, de saját kézben fogva tette be, illetve vette ki. Amikor már pár darabot megmunkált, akkor érkezett a munkavégzési helyre személy neve1 csomagoló munkás, akit termelési vezető neve küldött oda abból a célból, hogy a már elkészült munkadarabokat tízesével összecsomagolja. Miután a felperes körülbelül 10-15 munkadarabot elkészített, azt tapasztalta, hogy a kétkezes indításra az excenter gép nem reagál, mely hibát jelezte személy neve2 karbantartónak. személy neve2 az excenter présgép oldalán lévő „beállítás” gomb megnyomásával működőképessé tette a gépet, majd a felperes a munkát tovább folytatta. A „beállítás” gomb mellett volt egy másik gomb is, amelyben mindvégig benne volt egy kulcs. A hiba később még többször megismétlődött, azt személy neve2 ismételten a „beállítás” gomb megnyomásával orvosolta._

[5] A reggeli étkezésre szolgáló munkaközi szünetet követően, pár darab legyártása után a felperes ismételten azt tapasztalta, hogy a kétkezes indításra a gép hol működik, hol nem reagál. Ismételten jelezte személy neve2nak a hibát. személy neve2 ekkor hozott egy létrát, és arra felmásзва, a gép hátuljánál a burkolatot felhajtva kezdett hozzá a gép javításához. A gép elejénél álló felperest megkérte, hogy amikor szól, akkor a kétkezes indítással indítsa be a gépet. A javítás közben nagy volt a munkazaj a csarnokban és a felperes sapkát viselt, a fején lévő fülvédőt feltolta, hogy hallja személy neve2 utasításait, és amikor személy neve2 felszólította, hogy indítsa a gépet, a felszólításnak eleget tett.

[6] A szerelési folyamat során az egyes próbák alkalmával előfordult, hogy a gép a felperes általi kétkezes indítást követően kétszer vagy többször ismételve csapott le, amit személy neve2 bár nem látott, a hangok alapján érzékelt, és azt is meg tudta állapítani, hogy az ismételt leütésre nem amiatt került sor, hogy a felperes maga indította volna a gépet.

[7] Több egymás utáni problémamentes indítást követően a felperes felkiabált személy neve2nak, hogy most már jó a gép, majd ezt követően benyúlt a préstér egy oda korábban behelyezett munkadarabért. A gép ekkor kétkezes indítás nélkül leütött a felperes kezére, melynek következtében a felperes jobb kezén a II., III., IV. és V. ujjának roncsolásos sérülését szenvedte el. A baleset bekövetkezésének időpontjában személy neve2 még a létrán állt, felperesre rálátása nem volt, a még közelben dolgozó személy neve1 pedig a már elkészült munkadarabokat lehajolva csomagolta, így a balesetnek közvetlen szemtanúja nem volt.

[8] Az alperesi társaságnál ezt a munkafolyamatot korábban hidraulikus présgépen hajtották végre, az excenter présgépet a munkafolyamat idejének lerövidítése miatt kezdték el

használni. Az 1976-ban gyártott gépet az alperes CE jelölés és kötelező megfeleléségi nyilatkozat hiányában vette próbaüzembe.

[9] A felperest a baleset napján megyei kórház neve Megyei Kórház ... ÁOK Traumatológiai és Kézsebészeti Osztályára szállították, ahol műtéti beavatkozásokon esett át, mely során a hosszú ujjából 2 ujjpercet amputáltak és bőrplasztikát végeztek. Ezután a csontok részlegesen elhaltak ezért 2016. február 11. napján a III., IV., és U. ujj necrotómiáját és csontrovidítést végeztek. 2016. április 25-én a kisujj (V. ujj) újabb csontolvas mütétjét kellett elvégezni. A negyedik, egyben utolsó kézmütétjére 2018. áprilisában került sor, mely során egy csomót távolítottak el a jobb tenyeréből.

[10] Az alperes munkáltató 2016. január 28-án munkabaleseti jegyzőkönyvet állított ki, melyben a 2020. január 26-án felperessel történt munkabaleset részletes leírása szerepel. A „munkafolyamat leírása” részben rögzítésre került, hogy a folyamathoz segédeszközt kell használni az egyengetni kívánt anyag behelyezéséhez. A balesetet közvetlenül megelőző eseményleírásban a jegyzőkönyv rögzíti továbbá, hogy az állítási folyamat során harmadik alkalommal is behelyezte felperes az anyagot, majd a gép megállása után ki akarta venni a szerszámból a megmunkált anyagot, és ekkor a gép visszaütött. Jobb kezét a nyomólap és a szerszám közé szorította, ez idő alatt a karbantartó még fent állt a létrán. személy neve2 karbantartó nyilatkozataként a jegyzőkönyv rögzíti, a beállítás közben több alkalommal is előfordult, hogy a gép folyamatosan ismételt, nem fejezte be a ciklust, a baleset előtt teszt indításra kérte a kollégát, nem utasította arra, hogy a gépbe anyagot is behelyezzen. A balesetet közvetlenül nem látta, csak arra lett figyelmes, hogy a kolléga szól, beszorult a keze. Rögzítésre került, előzetesen azt állapította meg a munkáltató, hogy a kollégák nem tartották be a karbantartási és beállítási folyamatokra vonatkozó előírásokat. A személyi tényezők között szerepel, hogy a baleset oka figyelmetlenség, utasítás be nem tartása volt.

[11] A ..Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya, mint munkavédelmi hatóság a balesettel kapcsolatban 2016. július 7-én munkavédelmi ellenőrzést tartott. Ennek eredményeként az alperessel szemben munkavédelmi eljárás indult. A feltárt szabálytalanságok miatt az eljáró kormánytisztviselő a présgép további használatát felfüggesztette. E határozattal szembeni fellebbezés folytán eljár Nemzetgazdasági Minisztérium, mint másodfokú hatóság az elsőfokú határozatot megsemmisítette. Az elsőfokú munkavédelmi hatóság az ellenőrzés során feltárt súlyos veszélyeztetés miatt a munkáltatót BKN/01/...-.../..... számú érdemi határozatában 324.000,- forint munkavédelmi bírsággal sújtotta. A határozat három pontban sorolta fel azon munkáltatói mulasztásokat, melyek egy fő munkavállaló egészségét, testi épségét súlyosan és közvetlenül veszélyeztette. Ezek közül a harmadik pontban azt rőttta fel a munkáltatónak, hogy bár biztosított a munkavállalók számára segédeszközt a présgép veszélyes térbe nyúlásához, de tudta és eltúrte, hogy a munkavállalói nem használják a részükre biztosított segédeszközt. A vezérlés meghibásodása olyan rendkívüli veszélyt hordozott magában, melynek kezelésére a biztosított segédeszköz használatát meg kellett volna követelni a meghibásodott présgép javításában segédkező karbantartónak. Erre nézve a munkavállalót megfelelő utasításokkal kellett volna ellátnia, ilyen jól hallható, érthető utasítást a munkavállaló nem kapott. A karbantartás során különösen fontos lett volna a képzetlen, sem a présgéphez, sem a karbantartáshoz nem megfelelően értő munkavállaló védelme. A munkáltató nem tett meg teljes felelősséggel minden szükséges intézkedést a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme érdekében. Nem győződött meg arról, hogy a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket, használják-e a rendelkezésükre álló segédeszközt. Segédeszköz használata elmulasztásának eltúrése során megvalósult súlyos veszélyeztetés következtében következett be a munkavállaló kézsérüléssel járó súlyos munkabalesete. Az elsőfokú határozat ellen perorvoslattel élő alperesi kötelezett fellebbezésére tekintettel eljár

Nemzetgazdasági Minisztérium, mint másodfokú munkavédelmi hatóság NGM/24...-./..... számú határozatával az elsőfokú határozat 1. és 2. pontjait megsemmisítette, míg a határozat 3. pontját helybenhagyta. A munkavédelmi bírság új összegét 216.000,- forintban határozta meg.

[12] A felperes 2016. január 26. napján bekövetkezett balesetét a ..Megyei Kormányhivatal 2016. február 17. napján kelt BKK/002/.../...6. számú határozatával üzemi balesetnek ismerte el, egyben megállapította a jogosultságát baleseti táppénzre. A felperes 2016. január 26-tól 2017. január 25-ig baleseti táppénzen volt, 2017. január 26-tól 2017. március 8-ig a 2016-os évben járó 30 nap szabadságát töltötte, 2017. március 9-től 2017. március 10-ig (2 nap) szabadságon volt, 2017. március 13-tól 2017. március 31-ig (15 munkanap) betegszabadságát töltötte, majd táppénzes állományba került egyéb megbetegedés okán.

[13] A felperes 2017. április 28. napján jelent meg először az alperesnél egyeztetés céljából a tovább-foglalkoztatása tárgyában. Az alperesi ügyvezető először csomagoló munkakört ajánlott neki, próbamunka után azonban e munkakör betöltésére nem került sor. A másodlagosan felajánlott takarítói munkakör betöltése érdekében próbamunkára már nem jelentkezett. Nem fogadta el az alperes közös megegyezéssel történő munkaviszony megszüntetési ajánlatát sem, gondolkodási időt kért, ennek idejére az ügyvezető a felperes foglalkoztatásától eltekintett, felperes állásidőre járó bért kapott. A felperes 2017. május 2-án kelt levelét alperes úgy értelmezte, hogy a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére nem kerülhet sor, ezért 2017. május 11. napján a munkaviszony azonnali felmondását közölte. A felperes a Kecskeméti Munkaügyi Bíróság előtt munkaviszony jogellenes megszüntetése iránt indított pert, mely a 2017. október 2. napján megtartott tárgyaláson megkötött egyezséggel zárult. A bíróság végzésével jóváhagyott egyezség szerint alperes 355.000,- forint sérelemdíj megfizetésére vállalt kötelezettséget, a felek kijelentették továbbá, hogy egyéb követelésük a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatosan egymással szemben nincs, a fenti eljárásban foglalt tényállásból fakadóan.

[14] A felperes 2017. júliusában jelentkezett a ..Megyei Kormányhivatal Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztályán, ahol álláskeresőként regisztrálták. A felperes az ezt követő 1 éves időszakban összesen 4 alkalommal jelentkezett onnan kiközvetített álláshelyre. További 2 alkalommal pedig piaci alapon hirdetett állásinterjún volt, azonban elhelyezkedni nem tudott. Táppénzellátása 2017. április 28-ával szűnt meg, a kialakult egészségi állapotához igazodó betanított munka elvégzésére ezen időponttól már alkalmas volt. A felperes végül 2018. júniusában létesített új munkaviszonyt, addig az aktív korúak ellátását vette igénybe. Betanított munkásként továbbra is a minimálbérnek megfelelő jövedelemre tett szert.

[15] A Budapest Főváros Kormányhivatalának Rehabilitációs Főosztálya 2017. március 9-én kelt komplex minősítést végző II. fokú szakértői bizottságának összefoglaló véleménye megállapította, hogy a felperesnél az össz-szervezeti egészségkárosodás 40%-os mértékű, egészségi állapota 60%-os volt. Ebből a kézsérülés miatti egészségkárosodás aránya: 25%. Rehabilitálhatónak találták, azonban foglalkozási rehabilitációját nem javasolták. Állapotának felülvizsgálata 2018. január hónapban volt esedékes.

A felperes keresete és az ellenkérelem

[16] A felperes 2016. augusztus 25. napján indította jelen pert az alperes ellen. Többször módosított keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest 13.000.000,- forint sérelemdíj, és ezen összeg után 2016. február 1-től a kifizetés napjáig járó törvényes kamat megfizetésére.

[17] Háztartási és kerti kisegítő járadék címén havonta 5.000.- Ft megfizetésére kérte kötelezni alperest 2016. február 1-től kezdődően. A 2020. szeptember 16-ig eltelt idő alatt ezen összeg után 270.000,- forint hátralék keletkezett, mely összeg után a középarányos időtől kérte a törvényes kamatot. A havi 5.000,- forintos járadékot véghatáridő nélkül kérte megállapítani.

[18] Fokozott erőfeszítést igénylő, rendkívüli munkateljesítményre kényszerülés miatti járadék címén havonta 53.284,- forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest 2018. június 11-től kezdődően. Ebből 2020. augusztus 31-ig 1.416.154,- forint hátralék keletkezett, mely összeg után a középarányos időtől kért törvényes kamatot, annak kezdő időpontját 2019. július 1. napjában jelölte meg. E járadékot is véghatáridő nélkül kérte megállapítani.

[19] Ezen túl kérte kötelezni az alperest 2017. március 1-től 2018. május 30-ig terjedő időszakra egyösszegű jövedelempótló kártérítés megfizetése címén 1.352.022,- forint megfizetésére. Ezen összeg után középarányos időtől kérte a törvényes kamatot, melynek kezdőidőpontját 2017. szeptember 1. napjában jelölt meg.

[20] Kérte továbbá, hogy kötelezze a bíróság az alperest megbízási szerződés alapján a megítélt összeg 20%-ának megfelelő ügyvédi munkadíjat is tartalmazó perköltség viselésére azzal, hogy jogi képviselője nem köteles áfa viselésére.

[21] Keresete részletes indokolásában előadta, hogy az alperesi munkáltatójánál végzett munka során munkahelyi balesetet szenvedett. A baleset következtében a jobb kéz ujjainak – a hüvelykujj kivételével – roncsolásos sérülését szenvedte el.

[22] Előadta, a baleset következtében a jobb kezével nem igazán tud fogni, a mindennapi életben szokásos rutinfeladatokat, tevékenységeket is nehezen végzi el, az alapvető kézmozgások is igen jelentős fájdalommal járnak.

[23] A sérelemdíjjal kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy jobbkezes, így domináns kezével az alapvető mozgásokat nem tudja elvégezni; írni sem tud, ez a mindennapi szokásai megváltoztatására kényszeríti. Munkájának elvesztése, szórakozási és párkapcsolati lehetőségének beszűkülése mind a balesetének következményei. Az elhúzódó gyógykezelések pszichésen megterhelik. Maradandó fogyatékoságának tényét álláspontja szerint a bíróságnak figyelembe kell vennie. Ezek az okok depresszióssá tették, depresszív időszakaiban önértékelési válságban van, zárkózottá vált, családi, baráti kapcsolatai beszűkültek, a poszttraumás stressz miatt maradandó pszichés károsodás állt be nála. Csonkolt ujjaival nehezebb fizikai munkát a továbbiakban nem tud végezni, szellemi munkát pedig kora miatt már nem vállalhat. A maradandó, súlyos kézsérülése teljes értékű, egészséges, korlátozásmentes élethez való jogának sérelmét okozza.

[24] A járadékokkal kapcsolatos keresetét azzal indokolta, hogy a háztartási, kerti kisegítő járadék megállapítását azért kéri, mert 83 éves önellátásra és munkavégzésre teljesen képtelen édesanyjával él egy háztartásban, családi házas ingatlanban. Korábban egyedül takarított, de mostanra ez ellehetetlenült a számára, ezért kisegítőt szoktak igénybe venni, illetve a nővére segít rendszeresen. A ház körüli kertben korábban zöldségeket termesztettek és sertést tartottak, azonban ezeket a munkákat már nem tudja elvégezni.

[25] A rendkívüli, többlet erőfeszítés miatti munkateljesítményre tekintettel igényelt járadékkal kapcsolatban a felperes kifejtette, meg kell téríteni azt a kárát is, amelyet a sérelemből eredő jelentős fogyatékosága ellenére, rendkívüli munkateljesítménnyel hárít el. Bármilyen keresőtevékenységet vagy ház körüli munkát fog végezni a jövőben, ahhoz kézhasználatra mindenképpen szüksége lesz, s a jobb kezének használata során fájdalmat kell elviselnie, beszűkült kézmozgása többlet erő kifejtést tesz szükségessé. Így a munkáját csak erejének olyan rendkívüli megfeszítésével tudja majd ellátni, amely az adott helyzetben már nem elvárható ahhoz, hogy a baleset előtti jövedelmét elérje. Előadása szerint a 2018. június

1-től kezdődően 2020. szeptember 1-ig terjedő időszakban megkeresett jövedelme és a baleset előtti jövedelme között az időszak első felében volt némi különbség, azonban az időszak második felében keresménye már meghaladta a korábbi jövedelme összegét. Ennek eléréséhez azonban rendkívüli munkateljesítményre volt szükség. Az orvosszakértői vélemény szerint a balesettel összefüggő munkaképesség csökkenése 25%-os, ezért a jövedelmének 25%-a javára nem vehető figyelembe, úgy kell tekinteni, mintha megmaradt munkaképességével normál teljesítmény mellett ennyivel kevesebbet keresne. A fenti időszakban a korábbi és későbbi jövedelmének különbözetét, valamint a jövedelme 25%-ának figyelmen kívül hagyásával a jövőre nézve havonta 53.284,- forint járadék és a 2018. június 11-től eltelt időszakban keletkezett 1.416.154,- forint egyösszegű hátralék megfizetését kérte.

[26] Az egyösszegű jövedelempótló kártérítés kapcsán a felperes úgy nyilatkozott, hogy 2017. márciusától 2018. június 7-ig álláskereső volt. 2018. június 11-én munkaviszonyt létesített a A.... Munkaerő Szolgáltató és Tanácsadó Kft. munkáltatónál. Ettől az időponttól kezdve részére az aktív korúak ellátása címén nem történt folyósítás. Számítását előkészítő iratában írásban részletesen levezette, ebben minden hónapban meghatározta a ténylegesen megkapott jövedelme összegét és ennek figyelembevételével a korábbi jövedelméhez képesti jövedelemkülönbséget. A korábbi átlag jövedelmének összegét havi 176.400,- forintban mutatta ki. Előadta továbbá, hogy 2017. márciusában fizetett szabadság és betegszabadság címén 155.400,- forintot kapott, 2017. júniusában felmentési időre járó távolléti díj, szabadságmegváltás és álláskereső járadék címén pedig 164.120,- forintot. 2017. július-augusztus hónapokban álláskereső járadék címén 101.060,- forintot, illetve 97.800,- forintot, szeptemberben álláskereső járadék és aktív korúak ellátása címén 34.230,- forintot kapott, majd 2017. októbertől 2018. májusáig aktív korúak ellátásában részesült, mely havonta 22.800,- forint volt. A táblázatban felperes havi bontásban meghatározta a korábbi jövedelmének és az adott hónapokban ténylegesen megkapott jövedelmeinek különbözetét. Ezeket az összegeket összeadva mindösszesen 1.352.022,- forint egyösszegű jövedelempótló kártérítés megtérítését kérte, mely részére az álláskereső idejére a jövedelem kiesés pótlására szolgál.

[27] Az alperes ellenkérelmében kérte, hogy a bíróság a felperes keresetét utasítsa el és marasztalja a perkoltségeiben. Hivatkozott arra, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 166. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel mentesül a felelősség alól. Ezt azzal indokolta, hogy a présgép rendeltetésszerű használat és szakszerű kezelés mellett a baleset időpontjában is megfelelt a biztonságos munkavégzés feltételeinek, a balesetvizsgálati jegyzőkönyv alapján pedig megállapítható, hogy a balesetet kizárólag emberi mulasztás idézte elő. A felperes betanított gépkezelő munkakörben dolgozott az alperesnél, ez bármely gép kezelését lehetővé tette a számára. A munkagép mellett megfelelő munkautasítás volt, amelyet a munkavégzés megkezdése előtt meg kellett volna ismernie annak rendelkezéseit be kellett volna tartani, a felperesnek módjában állt ezt a típusú gépet megfelelően megismerni. A munkautasítás a munkaterületen valamennyi gép mellett elhelyezésre került, így azt valamennyi munkavállaló a helyben szokásos módon megismerhette. Ezen túl vitatta azon felperesi állítást, amely szerint a munkadarab behelyezésére használatos célszerszám nem volt biztosítva a felperes részére, ugyanis az ténylegesen megtalálható volt a présgép mellett. A felperes balesete nem a munkavégzési folyamat közben történt, hanem a szerelési, beállítási folyamatok alatt, mely során személy neve2 karbantartó utasításait a felperes nem tartotta be. Az alperesi álláspont szerint a felperes nem tett eleget a munkavédelmi szabályok betartására vonatkozó kötelezettségének, így a kárt a munkáltató ellenőrzési körén kívül eső körülmény, illetve a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Mindezek alapján a felelősségét nem ismerte el, az előterjesztett kártérítési igényt jogalapjában – másodlagosan összecszerűségében is – vitatta.

[28] Előadta továbbá, hogy ha a bíróság mégis megállapítaná a munkáltató felelősségét, úgy alkalmazzon kármegosztást amiatt, hogy a felperesnek jelentős közrehatása volt a balesetben.

[29] A kereset összecszerűségével kapcsolatban rögzítette, hogy a 13.000.000.- forint összegű sérelemdíjat jelentősen eltúlzottnak tartja. A sérelemdíj kapcsán kifejtette, a kézsérülés miatti korlátozottság mértékének megállapítása szakértői kérdés, mely jelentősen befolyásolhatja annak összegét, valamint utalt arra, hogy a felperes nem balesetből eredő betegsége (alkoholizmus) miatt korábban is vett részt pszichiátriai kezeléseken.

[30] Az alperes a járadékokat mind jogalapjukban, mind összecszerűségükben vitatta. A háztartási és ház körüli munkákkal kapcsolatban előadta, hogy szerinte a felperes egyáltalán nem jogosult erre, ugyanis ezeket a munkákat édesanyjával látják el, soha nem vettek igénybe kisegítőt.

[31] Külön is kitért arra, hogy az ún. „erejemegfeszítési” járadék tartalma nem világos. A balesetet követően – álláspontja szerint – igen méltányosan járt el a felperes helyzetének rendezése érdekében. A táppénz-időszak leteltét és a szabadságainak kiadását követően felajánlott két további munkakört, melyekből a felperes csupán az egyikre mutatott hajlandóságot. A csomagolói munkakörre való orvosi alkalmassági vizsgálatot követően azonban egy levelet írt az alperes számára, melyben azt állította, hogy az ügyvezető minősíthetetlen hangnemben beszélt vele. Az alperes bizalomvesztés miatt ezért a felperes munkaviszonyának megszüntetése mellett döntött 2017. május 11. napjával. A felperes saját magatartása jelentősen közrehatott abban, ha a jövedelme a jelen helyzetben nem éri el a korábbi, tekintettel arra, hogy betanított munkásként hamar el tudott volna helyezkedni az alperesnél történt munkaviszony megszüntetését követően.

[32] Az egyösszegű jövedelempótló kártérítést alperes jogalapjában szintén vitatta, ugyanis ezt a munkaképesség-csökkenés és a bekövetkezett jövedelem kiesés mértékének együttes vizsgálata alapján kell meghatározni, és itt kell figyelembe venni az esetleges jövőbeli változást. A felperes az elmúlt 25 évben betanított munkásként dolgozott, ez a lehetőség továbbra is fennállt a számára, 2017. júliusa és 2018. májusa közötti időszakban a ..Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatalának tájékoztatása szerint 1196 betanított munka volt elérhető.

[33] Ezen kártérítés jogalapját alapvetően a kárenyhítési kötelezettség felperes részéről történt nem teljesítésére alapozva vitatta, rávilágítva arra, hogy a felperes egész életében betanított munkásként dolgozott, az alperesnél történt munkaviszony megszüntetését követően a baleset következtében keletkezett sérülése ellenére is lett volna lehetősége a munkavállalásra és az elhelyezkedésre olyan munkakörben, amelyre foglalkozás egészségügyiileg alkalmas volt.

[34] Az eljárás során az alperes perbe hívta az Alperesi beavatkozó-t. A beavatkozó ellenkérelmében kérte, hogy a bíróság a felperes keresetét utasítsa el. Jelezte, hogy az alperessel mindenben egyetért, az általa kifejtettekhez csatlakozik.

Az elsőfokú ítélet

[35] Az elsőfokú bíróság ítéletével 3.500.000.- forint megfizetésére kötelezte sérelemdíj címén felperest, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperesre terhesebb pernyertesség, pervesztesség arányában (23-77%) rendelkezett a le nem rótt elsőfokú illetékviselés, valamint az állam által előlegezett elsőfokú eljárási költség viselésének megosztásáról. A további költségeket illetően megállapította, mindkét fél maga viseli az eljárás megindításával járó saját költségét.

[36] A bíróság elsődlegesen a kártérítési igény jogalapját megalapozó, baleset időpontjában hatályos Mt. 166., valamint 167. §-ának rendelkezéseit ismertette, melyek alapján azt vizsgálta, hogy a munkavállaló kára munkaviszonnyal összefüggésben keletkezett-e. Ezt a baleseti jegyzőkönyv, valamint a „Megyei Kormányhivatal perbeli balesetre vonatkozó határozata alapján kétséget kizáróan megállapíthatónak találta, figyelemmel arra is, hogy a baleset az alperes munkahelyén, munkaidőben, munkavégzés közben történt. Az alperesi munkáltatóra háruló objektív kártérítési felelősségből kiindulva a bíróság a továbbiakban azt vizsgálta, a káreseményt a munkáltató ellenőrzési körén kívül vagy belül eső körülmény okozta. Az 1/2018. (VI.25.) KMK vélemény jogalap-elbírálási szempontjait a perbeli tényállásra vonatkoztatva azt állapította meg, hogy a munkáltató ellenőrzési körén belül eső körülményre vezethető vissza a kár, tekintettel arra, hogy a felperes munkavégzése közben, munkahelyén (a munkáltató telephelyén), munkavégzéshez használt berendezés működtetése során, a munkaköréhez tartozó feladata teljesítése közben sérült meg, miközben a munkáltató érdekében végzett termelési feladatot látott el.

[37] A bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok ismeretében a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a munkáltató betartotta-e az irányadó munkavédelmi szabályokat. Az ezzel kapcsolatos tanúvallomások, valamint a kirendelt munkavédelmi szakértő szakvéleményének ismertetése és értékelése nyomán arra a jogkövetkeztetésre jutott, hogy a munkáltató a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan károkozó magatartására hivatkozva a kártérítés alól nem mentesülhet. A jogalap kapcsán összefoglalóan megállapította, az alperes a munkavédelmi szabályok megszegésével helyezte üzembe a perbeli présgépet, a munkavédelmi oktatásra bár sor került, azonban ott a gépbe kézzel való benyúlást tiltó szabályról nem tájékoztatták az alperest, és kérdéses az is, hogy a szükséges segédeszközök rendelkezésre álltak-e. Tényszerűen megállapította emellett, hogy nem került sor a felperes kioktatására a segédeszköz használatának fontosságáról sem. Lényeges szempontnak tekintette a bíróság, hogy a felperes munkavédelmi oktatás ellenére nem rendelkezett a karbantartáshoz szükséges ismeretekkel, a munkáltató mégis igénybe vette a karbantartási tevékenység elvégzéséhez. Mindezekből a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes által hivatkozott kimentési okok közül egyik sem áll fenn jelen ügyben, a kár tekintetében az alperes felelősége teljes mértékben fennáll.

[38] Az egyes kereseti kérelmek összecszerűségének vizsgálata során az Mt. 173. §, valamint 169. § rendelkezéseit alapul véve abból indult ki, hogy a munkavállaló vétkes közrehatásának hiányában nincs helye kármegosztásnak. A per során beszerzett orvosszakértői szakvéleményt alapul véve, az amputáció okozta maradandó egészségkárosodás arányát 25%-ban határozta meg. A gyógykezelés során a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, a szükséges kezeléseket állapota javítása érdekében igénybe vette. A szakértői véleményből kiindulva kitért arra is, a felperesnél jelenleg észlelt pszichés tünetek az elszenvedett üzemi balesettel hozhatók összefüggésbe.

[39] A háztartási és kerti kisegítő szükségessége miatti járadék iránti igényt illetően a bíróság felperes édesanyjának, valamint nővérének tanúvallomását, valamint az idevágó orvosszakértői véleményt ismertette. Mindezek alapján a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes által állítottakat megcáfolták a tanúvallomások, valamint azt, az orvosszakértői véleményben megállapított tények sem támasztották alá a kisegítő igénybevételének szükségességét. A bíróság tényállásként állapította meg, hogy a felperes állattartást, kertművelést már nem végez, kerti kisegítőt a baleset óta nem alkalmaztak, így erre költséget nem kellett fordítaniuk a vele együttélő édesanyjával. A balesetet megelőző és az azt követő időszak tekintetében a bíróság álláspontja szerint összességében a háztartási és ház körüli munkák vonatkozásában csupán kismértékű változás állt be felperes esetében, melyre tekintettel az ezzel kapcsolatos járadék iránti igényt nem találta alaposnak.

[40] Az Mt. 169. § (3) bekezdésére alapított járadékigénnyel kapcsolatban a bíróság megállapította, bár kétségtelen, hogy a károkozás következtében a felperes csökkent munkaképességűvé vált, azonban korábban is mindig minimálbérhez igazodó jövedelemmel rendelkezett, melyet munkaképessé válását követően is el tudott érni. A balesetet megelőző jövedelmének eléréséhez rendkívüli munkateljesítményre nem kényszerül, a foglalkozás egészségügyi szakértői véleményből nem tűnik ki, hogy az utóbbi időben ellátott szennyvíz-kezelői munkakör betöltése során rendkívüli munkateljesítményre kényszerülne. A bíróság álláspontja szerint a felperesnek lehetősége volt munkaképessé válását követően, hogy betanított munkásként az egészségi állapotának megfelelő, a jobb kéz teljes izomerejét nem igénylő, olyan munkakörben helyezkedjen el, amelyhez nem szükséges rendkívüli munkateljesítmény. Mindezek alapján a bíróság nem találta megalapozottnak a felperes ezzel kapcsolatos járadék iránti követelését.

[41] Az álláskereső időszakára igényelt egyösszegű, jövedelempótló kártérítés kapcsán a bíróság vizsgálta, hogy a felperes 2017. április elejétől 2018. május végéig terjedő időszakban, valóban rajta kívül álló külső ok miatt nem tudott számára jövedelmet biztosító munkavégzési lehetőséget találni. A foglalkozás-egészségügyi szakértői véleményből kiindulva a 2017. április 28-án megszüntetett táppénzbiztosítást követő időszakban már betanított munka elvégzésére a felperes egészségi állapota lehetőséget biztosított. A szakvélemény által behatárolt munkakörök közül az adott időszakban a bíróság álláspontja szerint több, mint 160 munkalehetőség betöltésére nyílhatott volna lehetősége a felperesnek, azonban ő csupán 4 kiközvetített és 2 piaci alapú lehetőséget keresett meg, tehát összesen 6 álláshelyre jelentkezett, mely a bíróság álláspontja szerint nem felelt meg a kárenyhítési kötelezettség teljesítésének felperesi részről. Így ezen a jogcímen sem találta alaposnak a bíróság a keresetet.

[42] A sérelemdíj iránti igényt utolsóként vizsgálva az Mt. 9. §, valamint a Ptk. 2:52. § idevágó rendelkezéseinek ismertetése nyomán a bíróság relevánsnak találta, hogy a felperes domináns jobb kezén maradandó fogyatékoságot szenvedett, e sérüléssel kapcsolatban 25%-os egészségkárosodás érte. Ezt súlyosbította az esztétikai torzulás és a pszichés állapot rosszabbodás, összességében az életminőségének romlása ezekből következően kétséget kizáróan megállapítható. Mindezeket részleteiben alátámasztó tanúvallomások, valamint az orvosi szakvélemény megállapításait alapul véve a bíróság rögzítette, a sérelemdíjnál értékelni kell, hogy az a sérelem ellentételezésére milyen mértékű vagyoni szolgáltatás nyújt nagyságrendileg egyenértékű kompenzációt a megnehezített életvitelhez képest. Ugyanakkor figyelemmel kell lenni a káron szerzés tilalmára, a kellő mértéktartás elvén alapuló, kialakult bírói gyakorlatra. A jogsértés súlyát is mérlegelve a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a sérüléssel kapcsolatban 3.500.000,- forint sérelemdíj áll arányban. A bíróság hangsúlyozta, hogy a háztartási és a kerti kisegítő járadéknál, a rendkívüli munkateljesítményre hivatkozással előterjesztett járadékigénynél, valamint az egyösszegű jövedelempótló kártérítésnél kifejtett okokat értékelte a sérelemdíj összegének meghatározásakor.

[43] A bíróság a felek közötti pernyertesség, pervesztesség arányát 23%-77% arányban felperesre terhesebben állapította meg, és ezt alkalmazva rendelkezett 15.051.430,- forint pertárgyértékből kiindulva rendelkezett a le nem rótt eljárási illeték megosztásáról, valamint az állam által előlegezett szakértői díjként felmerült elsőfokú eljárási költség megosztásáról. A Pp. 81. § (2) bekezdésre hivatkozással a felek jogi képviselével kapcsolatban felmerült költségek megosztása során a bíróság eltért a pernyertesség, pervesztesség fenti arányától, elsősorban azért, mivel a jogalap tekintetében az alperes teljes egészében pervesztes lett, döntése szerint mindkét fél saját maga viseli ezzel kapcsolatos költségeit.

A fellebbezés, a csatlakozó fellebbezés, valamint a fellebbezési ellenkérelem

[44] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve a részére megítélt marasztaláson túl további kereseti kérelmeinek helyt adást és az alperes eszerinti teljes körű marasztalását. Lényeges eljárási szabálysértésre, valamint az összecszerúségre vonatkozó bizonyítás lefolytatásának hiányosságára hivatkozással az ítélet hatályon kívül helyezésére is indítványt tett. Az elsőfokú bíróság lényeges szabálysértéseként róta fel, hogy a sérelemdíj és a vagyoni károk összecszerúságára vonatkozóan a felperes meghallgatására nem is került sor. A sérelemdíj összecszerúságának meghatározása érdekében a felperes személyi körülményeinek részletes megismerése érdekében kellett volna meghallgatást tartani a bíróságnak, erre vonatkozóan eseti döntésekkel kívánta alátámasztani álláspontját. Sérelmezte, hogy a bíróság ítéletében a felperes életét a baleset bekövetkeztében nehezítő körülményeket mérlegelésbe vonta, ugyanakkor ezeket a tényeket érdemben nem értékelte. Önmagában a tényezők felsorolása nem azonos az értékeléssel. Az elsőfokú bíróság emellett nem vette figyelembe a jogsértés ismétlődő jellegét, mivel a peradatok szerint az alperes még a baleset bekövetkezése napján is további munkavállalókkal folytatni akarta a gép működtetését, ők azonban ezt megtagadták. A sérelemdíj megállapításánál nem vette figyelembe a bíróság az alperes vagyoni viszonyait, erről peradat nem is áll rendelkezésre. Jóllehet a bírói gyakorlat szerint a sérelemdíj fizetésre kötelezett vagyoni viszonyai a sérelemdíj összegének mérlegeléssel történő meghatározása körében figyelembe vehetők. Nem vonta a bíróság mérlegelésbe a baleset miatt szükségessé vált életmódváltozást, továbbá a felperes jövőbeni kilátásainak beszűkülését. Több eseti döntést közölt, melyekhez képest álláspontja szerint a perbeli esetben a sérelemdíj indokolatlanul alacsony összegben került megállapításra.

[45] A felperes a bíróság által megállapított tényállást több ponton okszerűtlennek és iratellenesnek minősítette. Ezek közül kiemelte, a felperes a gép működtetéséről, karbantartásáról nem kapott pontos tájékoztatást. A felperes amikor ismételten jelezte a problémát személyi neve2nak, az egyéb felszólítást, tájékoztatást nem intézett hozzá ezzel kapcsolatban. Az ítélet megállapítása ellenére ő maga a beállítás gombot sohasem használta, azt csak a karbantartó működtette. A beállítás során nagy zaj volt a helyiségben, egymást közvetlenül nem is látták, és csak szóban tudtak kommunikálni. A munkaképesség visszanyerését követő egyeztetés nem volt teljesen sikertelen, próbamunkákat végzett, csomagoló munkakörre az üzemorvos is alkalmasnak minősítette.

[46] A felperesi álláspont szerint az eljárás jogszabálysértő volt, amikor a beavatkozó perbelépési nyilatkozatát vele közvetlenül nem közölték, erre a per során csak a későbbiekben került sor. Ezzel a bíróság megsértette a Pp. 55. § rendelkezését.

[47] A korábbi jövedelem eléréséhez szükséges rendkívüli munkateljesítmény, erőmegfeszítés miatti járadékigény elutasítása kapcsán továbbra is kérte a garantált bérminimum 25%-ának megfelelő összegű járadék megállapítását, mely igazodik a 25%-os egészségkárosodásához. A Ptk. 6:528. § (6) bekezdésében a jelentős testi fogyatékoság és a rendkívüli munkateljesítmény kifejezésekkel körül írt tényállási elemek vizsgálata során azt kell vizsgálni, hogy a károsultnak a balesetre visszavezethető testi fogyatékosága, megváltozott személyi adottságai, valamint az általa ténylegesen betöltött munkakörben a konkrét munkafeladatok elvégzése során a baleset utáni jövedelmének eléréséhez mennyiben kell rendkívüli munkateljesítményt kifejtenie. E körben a pszichés egészségsromlást is kérte értékelni. A fellebbezési álláspont szerint, ezen az alapon igényelt járadékigény elutasítása megalapozatlan, nem megfelelően indokolt mérlegelésen alapul, ezért eljárási szabályt sért. Továbbiakban felperes felsorolta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, saját nyilatkozatait,

tanúvallomásokat, valamint az igazságügyi orvosszakértő ezzel kapcsolatos álláspontját. Ebből kiemelte, hogy a jobb kézhasználatát igénylő tevékenységek elvégzésére ereje különös megfeszítésével van csak módja. Sérrelmezte, hogy a bíróság ezzel kapcsolatban kárenyhítési kötelezettségének elmulasztását is figyelembe vette. Összefoglalva hangsúlyozta, őt terhelte annak bizonyítása, hogy a baleset utáni jövedelme nem éri el a balesetet megelőző jövedelmét és munkáját rendkívüli munkateljesítménnyel látja el. Álláspontja szerint e bizonyítási kötelezettségének eleget tett. Ugyanakkor alperes nem tudja bizonyítani, hogy a kárenyhítési kötelezettségét ő elmulasztotta volna. Külön hangsúlyozta, minden orvosi utasítást betartott, az ellátásokat igénybe vette a gyógyulása érdekében, ugyanakkor a bíróság nem értékelte, hogy nem volt lehetősége szakképzettségének megfelelő munkakör betöltésére. Kérte figyelembe venni továbbá, az alperes jogellenes egyoldalú felmondása következtében került abba a helyzetbe, hogy álláskeresővé vált. A baleset előtti jövedelmétől elmarad a 25%-os egészségkárosodással csökkentett jelenlegi jövedelmének az összege, munkáját ereje többlet megfeszítésével tudja csak ellátni. A rendkívüli munkateljesítmény ellátása miatt a járadékigénye megalapozott, ezt további két eseti döntés is alátámasztja.

[48] Az 1.352.022,- forint egyösszegű jövedelempótló kártérítési igény jogalapját az Mt. 166. § (1) bekezdése adja, az ezt megalapozó bizonyítékok a peranyagban rendelkezésre állnak, melyeket külön-külön is felsorolt. Emellett hangsúlyozta, az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy ő a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Ez a bizonyítás azonban a perben nem volt sikeres. A munkaügyi szakügyintéző tanúvallomása ellentmondásos volt, mikor egyrészt arról nyilatkozott, hogy ő még nem is találkozott a felperesével hasonló fogyatékossgal élő álláskeresővel, majd a továbbiakban mégis ezekre az esetekre vonatkozóan előadta, hogy 10%-os az arány a hátrányos helyzetű álláskereső elhelyezkedési esélyeit illetően. Emellett kérte figyelembe venni, hogy jelenleg is fokozottan veszélyes és egészségre ártalmas munkakörben dolgozik szennyvíz-kezelőként. Hátrányként érte az is, hogy nem volt lehetősége a szakképzettségének megfelelő munkakör betöltésére, továbbá e körben is kérte figyelembe venni, az alperes jogellenes felmondása következtében került álláskeresői státuszba.

[49] A háztartási, kerti kisegítő igénybevételevel kapcsolatos járadék kapcsán hangsúlyozta, családi házas, kerttel rendelkező ingatlanban él idős édesanyjával, aki önellátásra, illetve a házbeli, valamint ház körüli munkavégzésre teljesen képtelen. A takarításra, és a kertrendezésre így a kisegítő igénybevétele indokolt. Édesanyja, valamint testvérének tanúvallomása tényszerűen alátámasztja, hogy ő és vele együttélő hozzátartozója kisegítésre szorulnak, ezt alkalmanként a testvére szokta biztosítani részükre. Kérte figyelembe venni azt a hátrányos állapotváltozást is, hogy a kertművelés, illetve állattartás már nem lehetséges az egészség károsodása miatt, mely ugyancsak elnehezítette az életvitelüket. A munkáltató kártérítési felelőssége során a mezőgazdasági kár, háztartási kisegítő költségei kapcsán a bírói gyakorlat az egyéb hozzátartozó által végzett munka, ha azt ellenérték nélkül végzik, akkor is figyelembe veendő, mert az nem szolgálhat a kártérítésért felelős munkáltató javára.

[50] A perköltség megosztással kapcsolatos fellebbezési álláspont szerint a Pp. 81. § (2) bekezdés helyes alkalmazása esetén a károkozó alperest, mint ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak, ezért kérte javára marasztalni a perköltségben alperest.

[51] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott elutasító rendelkezéseinek helybenhagyására irányult. Alperes emellett csatlakozó fellebbezést is előterjesztett, kárfelelősségének jogalapját vitatva kérte a kereset teljes egészében történő elutasítását. Az elsőfokú eljárásban előadott ellenkérelmére hivatkozva

fellebbezésében is hangsúlyozta, hogy a balesetet kizárólag a felperes emberi mulasztása idézte elő, figyelemmel arra, hogy a baleset időpontjában a présgép megfelelt a biztonságos munkavégzés feltételeinek. A gép utólagos műszaki vizsgálata során megállapítást nyert, hogy annak műszaki állapota a baleset bekövetkeztét nem indokolta, a biztonságos működtetés feltételei fennálltak. A munkabalesetet vizsgáló hatóság határozata alátámasztja, hogy a biztonságos munkavégzés feltételei biztosítottak voltak, az alperes mulasztását kizárólag abban látta a hatóság megállapíthatónak, hogy a perrel érintett gép javítása során a karbantartó és a segítő személyek megfelelő kommunikációja nem volt megoldott. Ez a perbeli bizonyítékok alapján azonban vitatható, a tanúvallomások, illetve a felperesi nyilatkozatok azt mutatják, hogy egymással mindvégig megfelelően tudtak szóban kommunikálni. Alperes részéről veszélyeztető magatartás nem valósult meg, ellenkező esetben a munkavédelmi hatóság bírságot szabott volna ki. A munkavédelmi eljárásban nem merült fel felelőssége abban, hogy segédeszköz biztosítása elmaradt volna vagy, hogy bármilyen intézkedést elmulasztott volna. Kérte ezen hatósági eljárásban keletkezett iratok figyelembevételét, melyet álláspontja szerint az elsőfokú bíróság elmulasztott. A hatósági eljárásban tett megállapítások egyben cáfolják a perbeli szakvélemény megállapításait. Felhívta továbbá a figyelmet arra, hogy a munkagép mellett megfelelő munkautasítás volt és piktogram is jelezte a benyúlási tilalmat. A perbeli balesetre kizárólag emberi mulasztás, a felperes mulasztása miatt került sor, amikor ismeretlen okból a gép működési terébe nyúlt. E magatartás az általános élettapasztalatot kirívóan figyelmen kívül hagyó magatartásnak tekinthető. Mindezek alapján a csatlakozó fellebbezési álláspont szerint a balesetet kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása okozta, így a munkáltatói mentesülés az Mt. 166. § alapján fennáll. Másodlagosan kérte a felperes közrehatásának megállapítását, mivel olyan veszélyes üzemű gépbe nyúlt bele, amely tudomása és ismerete szerint hibásan működött, jóllehet a gép ekkor még szerelés alatt állt. Felperesnek a karbantartó utasításai szerint kellett volna eljárnia, azonban ő ezt figyelmen kívül hagyta, és gondatlan magatartásával saját maga okozta a balesetet. A baleset bekövetkezésében így vétkes közrehatása megállapítható, az alperesi kárfelelősség jogalapjának megállapítása esetén is kármegosztás alkalmazandó a felperesre terhesebb arányban.

Az ítéltábla döntésének indokai

[52] A fellebbezés kisebb részben alapos, a csatlakozó fellebbezés alaptalan.

[53] Az alperes csatlakozó fellebbezésében vitatta az elsőfokú ítéletnek a kereset jogalapjával kapcsolatos megállapításait, illetve a felperes vétkes közrehatását állítva, a kár bekövetkeztében másodlagosan kármegosztásra hivatkozott, ezért az ítéltábla elsődlegesen a jogalap fennálltával kapcsolatos elsőfokú bírói álláspontot vizsgálta felül a csatlakozó fellebbezési hivatkozások tükrében.

[54] A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv. (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) bekezdése szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.

[55] A (2) bekezdés értelmében mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

a) a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy

b) a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

[56] Az esetleges kármegosztás lehetőségét biztosító Mt. 167. § (2) bekezdése szerint nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása

okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

[57] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a kereset jogalapjának megalapozottságát és abból nagyobb részt helytálló jogi következtetésekre jutott.

[58] Az alperes maga sem vitatta azt, hogy a perbeli káresemény a felperessel létesített munkaviszonnyal összefüggésben, és utóbb már azt sem, hogy az ellenőrzési körén belül keletkezett, de arra hivatkozott, hogy a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan vétkes magatartása okozta, erre figyelemmel mentesül a kártérítési felelősség alól. A kimentési hivatkozást tehát az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján kellett vizsgálni.

[59] Az irányadó, részletesen feltárt tényállásból az ítéltábla relevánsként kiemeli, hogy a felperes a perbeli balesetet okozó présgépen a káresemény bekövetkezésének napján dolgozott először. A gép működését termelési vezető neve munkahelyi vezető ismertette vele, a gépet azonban munkafolyamat közben nem mutatta be, illetőleg nem hívta fel külön a figyelmét a gépbe történő benyúlás veszélyeire, valamint a munkadarab behelyezésére szolgáló segédeszközök használatára sem.

[60] A felperest az alperes általános munkavédelmi oktatásban részesítette, ennek során azonban szintén nem hívták fel a figyelmét a présgépbe történő benyúlás veszélyeire, illetve az ennek elkerülésére szolgáló segédeszközök (csipesz, tolókar) használatának fontosságára.

[61] A présgépen történő munkavégzéshez szükséges segédeszközök felperes rendelkezésére bocsátása a perben nem nyert bizonyítást, ennek elmaradását helyesen értékelte az elsőfokú bíróság az alperes terhére (EBH2019 M.13 számú eseti döntés).

[62] A perbeli présgép az alperes állításával ellentétben nem volt alkalmas munkavégzésre a baleseti kár bekövetkezésekor. szakértő neve igazságügyi munkavédelmi szakértő megállapította, hogy a balesettel érintett présgép nem volt alkalmas biztonságos és egészséget nem veszélyeztető használatra, mert nem teljesítette a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 16/2008. (VIII.30.) NFGM rendelet követelményeit. Az alperesnek CE jelölés és megfelelőségi nyilatkozat hiányában nem lett volna szabad még próbaüzembe sem venni a présgépet. Az előbbieken túl a baleset bekövetkezésekor a présgépjavítás karbantartás alatt állt, ezért sem volt alkalmas a munkavégzésre.

[63] A felperes a karbantartási munkafolyamatban, még mint segítő személyzet sem vehetett volna részt, mivel az ehhez kapcsolódó feladatokról külön tájékoztatásban nem részesült annak ellenére, hogy a karbantartási tevékenység fokozott veszéllyel járt, mivel a présgép többször is váratlanul működésbe lépett a javítás alatt.

[64] Az alperesi munkáltató terhére értékelendő, hogy nem volt megfelelő kommunikációs kapcsolat biztosítva a javítást végző személy neve² karbantartó, illetőleg a felperes között, mivel a próbaüzemeknél gyakorlatilag nem látták egymást, illetőleg az üzemcsarnokban lévő változó erősségű zaj és a felperes által viselt fülvédő miatt a szóban elhangzott karbantartói utasítások megértése sem volt kétséget kizáróan megoldott.

[65] A gép üzemképességével kapcsolatban az ítéltábla utal a csatlakozó fellebbezés 1/A. és 2. pontja közötti ellentmondásra. Az alperes állítása szerint egyfelől a baleset bekövetkezésének időpontjában a gép hibátlan, működőképes volt, másfelől pedig a felperes hibájaként rója fel, hogy a hibásan működő gépbe nyúlt.

[66] Az ítéltábla utal még a rPp. 4. § (1) bekezdésére, amennyiben a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése vagy a fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti. Erre figyelemmel a kártérítés jogalapjának

meghatározásakor nincs a bíróság számára kötőereje a csatlakozó fellebbezésben hivatkozott BKMKGH KJMVKH Foglalkoztatási Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya BKN/01/....-/2019. számú határozata azon általánosságban tett megállapításának, mely szerint a biztonságos munkavégzés feltételeit az alperes biztosította, a balesetet előidéző, a perben feltárt körülmények ugyanis ezzel tényszerűen ellentétesek, a bíróság számára ilyen megállapítást nem tesznek lehetővé.

[67] Az alperes csatlakozó fellebbezése 1/b. pontjában arra hivatkozik, életszerűtlen a felperes azon magatartása, hogy a hibás gépbe minden ok nélkül kézzel belenyúlt. Ennek kapcsán megjegyzi az ítéletábla, valójában az a teljes mértékben észszerűtlen és indokolhatatlan, hogy a présgépbe – amelyet megjavítottnak gondolt – munkadarab behelyezése vagy kivétele nélkül nyúljon be a felperes. Helyesen fogadta el azt az elsőfokú bíróság ítéletében azt az életszerű tényállást, hogy a felperes több próbaüzem elvégzését követően úgy tekintette, a gép ismét működőképes és folytatta a munkát a géppel, abba munkadarabot helyezett, indított, és amikor a gép elvégezte a munkaműveletet, akkor a kimunkált darab kézzel történő kivétele érdekében nyúlt be a préstérbe. Ezt támasztja alá a munkabaleseti jegyzőkönyv is, mellyel kapcsolatban utóbb részben eltérő, ezért aggályos hitelességű tanúvallomást tett annak összeállítója.

[68] A bírói gyakorlat szigorúan, következetesen megköveteli, hogy a munkáltató köteles biztosítani a szabályszerű technológiához szükséges munkaeszközöket; amennyiben e kötelezettségének nem tesz eleget és ezzel összefüggésben baleset következik be, a baleset következményeiért még akkor is köteles helytállni, ha a munkavállaló a szabályszerű technológia hiányában a szakmai követelmények megszegésével járt el (Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.148/2007/3.).

[69] Az előbbiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a perbeli baleset bekövetkezése nem kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartásának következménye volt, mivel az alperes nem biztosította a szabályszerű technológiához szükséges, a balesetveszély elhárításához elengedhetetlen munkaeszközöket, illetve nem készítette fel megfelelően a felperest a munkavégzésre a szükséges technológiai folyamatok megismertetésével, betanításával, begyakoroltatásával. Itt kell megemlíteni, hogy felperest külön kiképzés nélkül tulajdonképpen javító-karbantartói feladatokkal látta el a munkáltató, mely ugyancsak az alperesi felelősség körébe esik. Ezt az anomáliát utóbb alperesi oldalon is észlelték, és a munkavédelmi szabályok szigorítása folytán ilyen javítást most már kizárólag két karbantartói képzettségű dolgozó végezhet együtt (6.M.354/2016/27. számú jegyzőkönyv 11 oldal utolsó bekezdés – tanú2 munkavédelmi tanácsadó tanúvallomása).

[70] A munkáltatónak a munkavállalója egészségügyi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI.25.) KMK vélemény (a továbbiakban: KMK vélemény) II/5. pontja szerint a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása vétkességére tekintet nélkül megállapítható. A munkavállaló magatartása azonban csak akkor vezethet a munkáltató felelősség alól mentesüléséhez, ha a kárt kizárólag ő maga okozta és az a munkáltató részéről elháríthatatlan volt. Ha a kár bekövetkezése nem kizárólag a munkavállaló magatartására vezethető vissza, a munkáltató a felelősség alól nem mentesülhet.

[71] Az alperes nem bizonyította, hogy a perbeli baleset kizárólag a felperesi munkavállaló magatartására vezethető vissza, felelősségét nem mentette ki, ezért helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy kártérítési felelősséggel tartozik a bekövetkezett kárért.

[72] Az ítéletábla nem látta megállapíthatónak a felperesi vétkes közrehatást sem a baleset bekövetkeztében, mivel a perbeli présgép néhány hibátlan próbaműködését követően, ezzel ellentétes alperesi tájékoztatás, kioktatás hiányában felperes joggal volt abban a

hiszemben, hogy a gép újra működőképes és életszerű módon ezért kezdte meg ismét a munkatevékenységet. Az alperes részéről eljáró karbantartótól alapvető elvárás, hogy a javítás kezdetén egyértelmű utasítással közölje a dolgozóval a munkavégzési tevékenység szüneteltetésének szükségességét egészen a gép javításának befejezéséig, melyről ugyancsak határozott, egyértelmű tájékoztatást kell közölni a termelés folytatásának a lehetőségéről. E kommunikációs hiányosság ugyancsak a munkáltatói felelősség körébe esik.

[73] A felperes fellebbezésében arra helytállóan hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, amikor az alperesi beavatkozó perbelépési bejelentését nem közölte vele az rPp. 55. § 2. fordulata szerint. Tekintettel azonban arra, hogy a beavatkozó perbelépését engedélyező elsőfokú végzést követően megtartott tárgyaláson a perbelépésről a felperes – késedelmesen bár, de – tájékoztatva lett, a bíróság kiküszöbölte a szabálysértést, így nem sérült a felek „fegyveregyenlőségének” elve. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését olyan nem lényeges mulasztásnak tekintette, ami az ügy érdemi elbírálására nem hatott ki, így erre figyelemmel nem volt szükséges az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése.

[74] Eljárási szabálysértésként a felperes fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében iratellenes megállapítások szerepelnek. A fellebbezés 7. oldalának 1-3. bekezdésében tett kijelentései azonban pontatlanok. Az ítélet [6] bekezdésében a 42. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldalának 4. sorára figyelemmel helyes megállapításokat tett az elsőfokú bíróság. Az ítélet [13] bekezdése szintén nem iratellenes, amikor azt rögzíti, hogy a felek közötti egyeztetés a felperes újbóli munkába állása kapcsán végül nem járt sikerrel. Az ítélet nem foglalkozik a felperes próbamunkájával, amely egyébként a csatlakozó fellebbezésben tett állítással ellentétben végső soron valóban nem volt sikeres. Az alperesi ügyvezető elmondása szerint a felperes munkavégzése lassú volt, emiatt nem volt alkalmas a csomagolói munkakör betöltésére (6.M.354/2016/27. számú jegyzőkönyv 5-6. oldal), a másik felajánlott munkára pedig nem jelent meg. Az előbbieket folytán csak a felmondást követő peres jogvita, és annak egyezséggel történő lezárásának ismertetésével kellett az ítélet [13] bekezdését pontosítani, kiegészíteni.

Nem iratellenes az ítélet [21] bekezdésének megállapítása sem, mivel ott az elsőfokú bíróság a 42. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldalának utolsó előtti sorában szereplő felperesi személyes előadást idézte. Az ítélet [22] bekezdésének tényállási megállapítása annyiban valóban kiegészítésre szorul, hogy a beállítás során a tanúvallomások szerint nagy zaj volt a helyiségben, személy neve² és a felperes egymást közvetlenül nem látta, egymással nehézkesen tudtak csak emiatt kommunikálni. Ezt a szervezési hiányosságot egyébként a munkavédelmi hatóság is alperes terhére róta. Az ítéltábla ezzel kapcsolatos tényállás kiegészítéséből kitűnik továbbá, hogy a jogerős másodfokú munkavédelmi határozat a segédeszköz biztosításának a hiányát és a segédeszköz használatával kapcsolatos tájékoztatás elmaradását is a munkáltató terhére róta, aki teljes egészében nem mentesülhetett a munkavédelmi bírságfizetés alól.

[75] Egyebekben a felek eljárási szabálysértésre vonatkozó fellebbezési, csatlakozó fellebbezési állításai sem megalapozottak. Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően helyesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat a kereseti kérelem jogalapjának fennálltát illetően, és a többlet erőfeszítést igénylő rendkívüli munkateljesítmény miatti járadék, valamint az egyösszegű jövedelempótló járadék kapcsán is helyes jogkövetkeztetést vont le.

[76] A sérelemdíj összegszerűségének meghatározása, valamint a háztartási kisegítő szükségessége miatti járadékigénnyel kapcsolatos, azt elutasító elsőfokú bírói álláspont azonban az ítéltábla megítélése szerint – a felperesi fellebbezés tükrében – felülbírálatra szorul.

[77] Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az egyösszegű álláskeresői időre igényelt jövedelempótló járadékkal kapcsolatos felperesi igény megalapozatlanságát illetően. E körben döntő elbírálási szempont, hogy a felperes eleget tett-e kárenyhítési kötelezettségének. A peradatokból egyértelműen kitűnik, az alperesi munkáltató a tovább-foglalkoztatás lehetőségét biztosítani kívánta felperes számára. Több munkakört is felajánlott felperesnek, és amikor a csomagoló munkakört nem tudta ellátni megfelelő gyorsaságú munkavégzéssel, akkor takarítói lehetőséget is biztosított az alperesi ügyvezető. A felperes azonban ezzel a lehetőséggel nem élt, próbamunkára már nem jelentkezett és kifogásolható hangvételű levélben utasította vissza utóbb az alperes tovább-foglalkoztatási ajánlatát. Végül ez váltotta ki az alperesi felmondást. Az ítéltábla a peradatokat egybevetve ezt úgy értékelte, hogy az alperes a felperesi érdekeket szem előtt tartva méltányosan járt el, ugyanakkor a felperes magatartása elzárkózó volt a tovább-foglalkoztatás tekintetében. Ez önmagában még a bírói gyakorlat szerint nem jelent kárenyhítési kötelezettségszegést, a munkaviszony megszűnését követően azonban a felperestől elvárható lett volna, hogy egy éven keresztül 6 alkalomnál több munkavállalási lehetőséget próbáljon meg felkutatni. Az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás rávilágított, hogy a betanított munkás munkakörben 2017-2018. évek időszakában igen jelentős munkaerő piaci kínálat, vagyis bőséges munkavállalási lehetőség volt. A felperesnek ezek közül széles körű választási lehetősége lett volna és a kárenyhítési kötelezettség körében elvárható magatartás nemcsak a kiközvetített álláshelyekre való jelentkezés, hanem az is, hogy ő maga önállóan keressen és jelentkezzen különféle munkáltatóknál. Az egy éves időszakban mindössze 6 álláskeresői próbálkozás nem felel meg a kárenyhítési kötelezettség ezzel kapcsolatos elvárásainak. Az elsőfokú bíróság ezt helyesen mérlegelve utasította el az álláskereső idejére igényelt egyösszegű jövedelempótló kártérítési igényt.

[78] A munkahelyi baleset következtében többlet erőfeszítést igénylő rendkívüli munkateljesítményt méltányoló szabályt fogalmazza meg az Mt. 169. § (3) bekezdése, mely alapján ugyancsak járadékot igényelt a felperes. A kártérítési jogintézmény lényege, hogy a munkáltatónak meg kell térítenie azt a kárt is, amelyet a munkavállaló a sérelemből eredő jelentős fogyatékosága ellenére rendkívüli munkateljesítménnyel hárít el. Ilyen rendkívüli munkateljesítménynek minősül, ha a munkavállaló a baleset előtti átlagkeresetét csak túlórákkal vagy pl. korábbi részmunkaidő helyett teljes munkaidő vállalásával tudja elérni. Az, hogy mi minősül rendkívülinek, mindig az adott munkavállaló konkrét személyi adottságainak, szakképzettségének, illetve a konkrét munkafeladatok jellegére tekintettel lehet meghatározni. A felperes keresetében igényelt 25%-os munkaképesség csökkenéshez igazított arány azonban önmagában nem elegendő az ilyen kártérítési igény összezszerűségének kiszámításához. A baleset bekövetkeztében előállott munkaképesség csökkenés százalékos mértéke önmagában nem ad útmutatást, mindig az adott munkavállaló egyedi személyi adottságainak, szakképzettségének, illetve a konkrét munkafeladatok jellegére tekintettel lehet egy ilyen kártérítés mértékét meghatározni (Nagykommentár a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényhez, Mt. 169-170. §-ához fűzött magyarázat 3. pont).

[79] E kártérítési igény felperesre nézve egyediesített, differenciált vizsgálata során nem hagyható figyelmen kívül, hogy felperes a korábbi időszakban mindvégig csak a minimálbérnek megfelelő jövedelemre tett szert, ezt a kialakult 25%-os munkaképesség csökkenési állapotában is az ehhez igazodó betanított munkási munkakör betöltésével el tudja érni. Jelen esetben ezért nem áll fenn az Mt. 169. § (3) bekezdés szerinti kártérítés jogalapja, mivel a felperes a balesetet követően, egészségi állapotához igazodó munkavégzés esetén rendkívüli munkateljesítmény, többlet erőfeszítés nélkül is el tudja érni azt a jövedelmet (mindenkori minimálbér), mint a balesetet megelőzően. Ilyen esetben a bírói gyakorlat szerint nincs helye járadék megállapításának (BDT2011. 2533 szám alatt közzétett eseti döntés). A munkavégzés során, a testi fogyatékoságból adódó nehézségek, fokozott erőfeszítés vagy

fájdalomérzet, mint az életminőség megváltoztatásával összefüggő körülmény a sérelemdíj összegének megállapításánál azonban értékelendő [3/2018. (IX.17.) KMK vélemény 6. pont, valamint ahhoz fűzött indokolás utolsó bekezdése]. A perbeli, felperes számára megnehezült munkavégzési körülményeket, életvitelének elnehezülése körében, a balesettel összefüggésben jelentkező nemvagyonai hátrányként kell elsősorban figyelembe venni. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában erre tett utalás ellenére azonban az ítéltábla úgy találta, hogy ez szükségessé teszi a 3.500.000,- forintos sérelemdíj további felemelését. Ehhez kapcsolódik még az elsőfokú bíróság mérlegelésében nem említett azon lényeges két körülmény, hogy a felperes maradandó fogyatékoságot okozó sérülést szenvedett és az öregségi nyugdíjkorhatárig esetében még több mint 10 év van hátra. A felperes életvitelében a balesettel összefüggésben jelentkező hátrányos változás, az ezt kiváltó körülményekre, a munkaképesség csökkenéssel kapcsolatos nehezítettségre is külön tekintettel, az ítéltábla álláspontja szerint 5.000.000,- forint sérelemdíj kompenzálja arányosan a felperes által elszenvedett személyiségi jogi hátrányokat a testi épségének sérelmével összefüggésben. E tekintetben tehát az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a sérelemdíjra nézve részben megváltoztatta és a felperes javára 5.000.000,- forintra felemelt összegű sérelemdíjat ítélt meg a Pp. 253. § (2) bekezdés alkalmazásával.

[80] A háztartási kisegítő szükségessége miatti járadékigénnyel kapcsolatosan is megalapozottnak találta az ítéltábla a felperes fellebbezési hivatkozásait. Lényeges elbírálási kiindulópont, hogy a felperes kertes magánházban lakik, idős, ugyancsak gondozásra szoruló édesanyjával. Ez egy, pl. összkomfortos társasházi lakásban való lakhatástól eltérően olyan többlet házi és házkörüli tevékenységeket feltételez, melyek az általa előadottak szerint kisegítő igénybevételét életszerűvé, indokoltá teszik. Erre nézve a felperes nővérének tanúvallomása áll rendelkezésre, melyből kitűnik, hogy ő rokoni segítséget nyújt a felperes és édesanyja számára.

[81] Az Mt. 171. § (1) bekezdés rendelkezéséből levezetett 3/2018. KMK vélemény 9. pontja abból indul ki, hogy a házastárs vagy hozzátartozó által ellenérték nélkül végzett munka nem szolgálhat a kárért felelős munkáltató javára. Ebből az következik, hogy önmagában a szívettségéből megvalósuló hozzátartozói segítség nem eredményezheti a károkozó kártérítés alóli mentesülését. Az ilyen segítséget nyújtó munka bizonyított értékét meg kell téríteni, a hozzátartozó ugyanis nem köteles ellenérték nélkül háztartási kisegítést ellátni, az ilyen munkának is ellenértéke van, melyet járadék formában kártérítés címén kell a munkáltatónak megtérítenie. A felperes reálisan alacsony összegű, mindössze havi 5.000,- forintos járadékigényét az ítéltábla életszerűnek és megalapozottnak találta a Pp. 206. § (1) bekezdés szerinti mérlegeléssel, így e tekintetben is részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéleti rendelkezését, és a kereseti kérelem szerint marasztalta az alperest. A másodfokú ítélet meghozatalának időpontjáig terjedő időszakra nézve egyösszegben került sor a kártérítés meghatározására, mely után az ítéltábla középarányos kezdő időponttól ítélt meg késedelmi kamatfizetési kötelezettséget a Ptk. 6:48. § (1) bekezdés szerinti mértékben. A másodfokú ítélet meghozatalát követő időszakra nézve az alperes havi rendszerességgel köteles minden hónap 15. napjáig megfizetni az 5.000,- forint összegű járadékot a felperes részére.

[82] Az ítéltábla a fentieket meghaladóan a már kifejtett indokokra tekintettel az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéleti rendelkezését helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdés alkalmazásával.

[83] Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása folytán a felek pernyertességi, pervesztességi aránya 1/3-2/3 arányra módosult, továbbra is a felperesre terhesebb mértékben. Ennek megfelelően az elsőfokú eljárási költségmegosztást a le nem rótt eljárási illeték, valamint az állam által előlegezett szakértői díjak vonatkozásában módosítani kellett. Az

elsőfokú le nem rótt eljárási illeték 1/3-át az alperesnek kell 297.990,- forint összegben külön felhívásra az állam javára megfizetnie, míg 2/3-nyi – felperesre nem terhelhető – rész (605.010,- forint) az állam terhén marad. Az eljárás során felmerült, összesen 1.210.588,- forint összegű állam által előlegezett szakértői díj megosztása és viselése ugyanígy történt.

[84] Az ítéltábla a Pp. 81. § (2) bekezdés alkalmazásával kapcsolatban osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját. A jogi képviselők igénybevételével kapcsolatban felmerült ügyvédi munkadíj tekintetében a felperes nem marasztalható automatikusan a pernyertesség, pervesztesség arányához igazodóan, mivel figyelembe kell venni, hogy a jogalap tekintetében az alperes teljes egészében pervesztéses lett. Elsősorban a mérlegelésen alapuló sérelemdíj meghatározás miatt lett a felperes nagyobb arányban pervesztéses, mely nem figyelembe vehető a perköltség megosztás során. Az ítéltábla ezért az első- és másodfokú, a jogi képvisellel felmerült költségek esetére egyaránt rögzítette, hogy azokat mindkét fél maga viseli.

[85] A fellebbezési eljárási illetékviselést illetően, az alperes csatlakozó fellebbezésének eredménytelensége folytán a megelőlegezetten már lerótt illetéket alperesnek kell viselnie. A felperes fellebbezése részben vezetett eredményre, e rész tekintetében (1.500.000,- forint sérelemdíj, valamint a háztartási kisegítéssel kapcsolatos járadék 1 évi összege 60.000,- forint) összesen 1.560.000,- forint fellebbezési pertárgyértékből kiindulva ennek 8%-a: 124.800,- forint, mely még alperesre háruló le nem rótt fellebbezési illeték. Az ezt meghaladó 799.310,- forint összegű fellebbezési illetéket az állam viseli, figyelemmel a felperes költségkedvezményére.

Szeged, 2021. május 26.

Dr. Hámori Attila s.k.
a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.
előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.
táblabíró